

Cambridge University Press

978-1-108-00642-2 - Grammatici Latini, Volume 7: Scriptores de Orthographia

Edited by Heinrich Keil

Excerpt

[More information](#)

Q. TERENTII SCAURI

LIBER

DE ORTHOGRAPHIA

Cambridge University Press

978-1-108-00642-2 - Grammatici Latini, Volume 7: Scriptores de Orthographia

Edited by Heinrich Keil

Excerpt

[More information](#)

Q. Terentii Scauri de orthographia duo supersunt libri manu scripti, qui quidem omnia quae hoc nomine inscripta feruntur continent, Bernensis 330 et Palatinus 1741.

Bernensem codicem decimo saeculo, ut mihi visum est, scriptum, qui olim Bongarsii fuit, accurate descripsit Usenerus mus. Rhen. v. XXII (a. 1867) p. 416, brevius Hagenus catal. cod. Bernens. p. 330. in hoc Scauri liber legitur f. 39—43*, *incipit liber Terentii Scauri de orthographia Scribendi — percenseri poterat.*

Codex Palatinus chartaceus quinto decimo saeculo scriptus inter excerpta veterum scriptorum et varios commentarios recenti aetate compositos hunc Scauri librum una cum appendice de ordinatione partium orationis continet f. 245—249*, *incipit liber Terentii Scauri de orthographia (corr. orthographia) Scribendi — percenseri poterat. finit Quinti Terentii Scauri de orthographia. | Terentius scaurus de ordinatione partium orationis | In contextu historiae — omnes partes orationis examinabit.*)*

Fragmentum libri sexto decimo, ut videtur, saeculo scriptum in codice Vaticano 1491 chartaceo, cuius indicem exhibui gramm. lat. v. V p. 526, relictum est, *Q. Terentii Scauri de orthographia ad Theseum Scribendi — ut squilla neque prae* (p. 2254). reliqua in fine codicis perierunt.

*) De reliquis codicis partibus comperta habui haec partim a me olim notata, partim a Stendero, qui codicem in meum usum contulerat, indicata. ante Scauri librum scripta sunt haec, *Incipit fabularius super XV libros metamorphoseon. Diofantus Lacedaemonum auctor libros scripsit antiquitatum — quisquis ex exilio zoyle nomen habet* (cf. Mai class. auct. v. III p. XVI), breves similis generis commentarii, Ciceronis epistulae aliquot, commentarius germanice scriptus *reformatio des heiligen gerichtes wie man dasz ordentlichen halden soll*, duae epistulae Petri Antonii. sequitur liber Terentii Scauri, post quem quinque folia vacua relicta sunt. deinde sequuntur Ciceronis oratio pro Marcello, eiusdem de optimo genere dicendi liber cum aliis excerptis Ciceronis, quibus subscriptus est annus 1466 vel, ut Stenderus indicavit, 1464, Martiani Capellae excerpta de arte rhetorica, Sexti Rufi breviarium, registrum super libros Laurentii Vallensis, de monstribus.

Praeter hos codices in aliis iisque partim antiquioribus pauca ex initio libri excerpta et cum similibus aliorum grammaticorum excerptis de orthographia coniuncta leguntur. ex quo genere codicum quattuor novi hos. codex Sangermanensis 1180 saec. IX, de quo dixi gramm. lat. v. IV p. XXXIII, Scauri excerpta exhibet f. 36, *Item orthographia | Terentescauro orthographia igitur est ratio recte syllabis scribendi. scribendi autem ratio quattuor modis uitiatur — pro non positum est* (p. 2251). *Religio ideo dicitur* sqq. (Hagen anecd. Helv. p. 297). cum hoc consentit codex Monacensis 14252 Emmeramus 252 nono vel octavo saeculo scriptus f. 1, *De orthographia | Terentescauro orthographia — pro non positum est Relegio* sqq.: cf. catalog. cod. lat. bibl. reg. Monac. v. II 2 p. 150. eadem excerpta leguntur in codice Sangallensi 249 s. IX post Albini librum de orthographia in fine codicis p. 91, *incipiunt pauca ex libro terentiani scauri | excerpta de ortografia. Ortografia igitur est ratio in syllabis recte scribendi. scribendi autem ratio quattuor modis uitiatur* sqq.: cf. Verzeichniss der Handschriften der Stiftsbibliothek von St. Gallen p. 92. neque diversa ab his sunt excerpta codicis Leidensis Voss. 4. 33 saec. X cum excerptis Isidori et Albini coniuncta f. 171, *incipiunt pauca ex multis grammaticorum id est terentii prisciani capri cassiodori et aliorum libris excerpta de ortografia et de differentia similibus orationis partium. ortografu grece latine recta scriptura interpretatur. orto enim recta grafia scriptura dicitur. haec disciplina docet quemadmodum scribere debeamus. nam sicut ars tractat de partium declinatione ita ortografia de scribendi peritia. ortografia igitur est ratio in syllabis recte scribendi. scribendi autem ratio quattuor modis uitiatur — est enim nescio non scio. Aeternus aetas aeuum* sqq. — *non palatium aule nomine sed atrium*: cf. gramm. lat. v. III p. 389.

Denique ea quae de ordinatione partium orationis praescripto Scauri nomine in Palatino codice leguntur etiam in codice Valentiano M 7. 3 saeculo nono scripta sunt post Albini commentarium in Priscianum, de quo dixi de gramm. quibusd. lat. inf. aet. p. 8, et sententias quasdam Hieronymi et Augustini, *Terrentius ait In contextu historiae — omnes partes orationis eximabil.* sequuntur item Hieronymi sententiae et commentarius in Donatum.

Primum editus est Scauri liber e codice Laurissano ab Ioanne Sichardo in editione Basileensi Adami Petri a. 1527, quam descripsi gramm. lat. v. VI praef. p. IX. de Scauro Adamus Petrus in praefatione ad filium scribit haec, 'Porro Terentium Scaurum, quem A. Gellius nobilissimum Hadriani temporibus grammaticum uocat, de orthographia adiunximus, cuius nobis copiam ex uetustissimo codice Laurissano Io. Sichardus fecit, uir, ne quid aliud dicam, studiorum causae optime uolens. Adeoque is uidetur esse,

quem Priscianus subinde Terentianum appellat: nos tamen freti Gellianis codicibus, tum uetustissimo exemplari, Terentium potius edidimus, cuius praeter alia ingenii monimenta citantur apud idoneos autores, Fabulae, et de erroribus Cesellii Vindicis libri'. codex autem quo Sichardus usus erat aut ipse Palatinus fuit, qui nunc superest, aut huic similis. cum hoc enim editi exemplaris lectio plerumque consentit. ab huius codicis scriptura, quae est in clausula libri p. 2262 *haec sunt quae urgenti tempore complecti tibi in praesentia potuit he si quid exemplis defecerit uel quaestionibus subiungentur*, profectus est Sichardus, cum et ibi addito Thesei nomine scriberet *potui Theseu quod pro potui si quid* et idem nomen in inscriptione libri poneret, *Q. Terentii Scauri de orthographia ad Theseum*. eadem inscriptio praeter principem editionem in fragmento codicis Vaticani legitur. sed eius fragmenti scripturam in reliquis quoque cum impresso exemplo ita inveni consentientem, ut non videatur dubitari posse quin ex hoc ipso Vaticanus codex descriptus, non ex illo codice editio Sichardi facta sit. ex Basileensi editione recepta sunt excerpta apud G. Fabricium gramm. vet. lib. de proprietate et differentiis sermonis latini a. 1569, repetita a Gothofredo auct. lat. ling. p. 1377 et a Vulcanio thes. utr. ling. p. 759.)* eandem editionem paucis, quae manifesto errore corrupta erant, correctis expressit Putschius, qui et Bernensi codice et coniecturis doctorum virorum se usum esse indicat, cum 'ex libro Bongarsii, notis Ranconeti et Petri Scriverii restitutum' a se editum esse Scauri librum scribit. verum tamen paucis locis, ut dixi, codicis scripturam recepit, pauciora etiam coniectura emendavit.

In nova editione duobus codicibus quos supra dixi usus sum. e quibus Bernensem (*B*) ipse cum Putschii editione contuleram: meam operam postea Hagenus denuo excusso codice ita supplevit, ut nullam dubitationem de scriptura codicis relictam esse putem. Palatinum codicem (*P*) me rogante Stenderus cum principe editione contulit. utriusque libri lectionem integram exhibui, et Bernensem quidem ita expressi, ut etiam in ratione scribendi, quantum fieri posset, hunc sequerer et in eo quoque genere omnem scripturae discrepantiam exceptis quidem rebus levissimis, quae nullam utilitatem habent, adnotarem. scriptura codicis saepius altera manu ipsa quoque antiqua, quam adposita *b* littera significavi, correctata est. litteras in rasura membranarum positas, si modo illud quod olim scriptum

*) Nullam fidem habent quae Claudius Dausqueius in orthographia v. I p. 162 Scauro tribuit, 'Scaurus lib. IX de orthographia: et raro Capri testimonio s apud Etruscos exprimitur et ex Latinis locutionibus nonnumquam evanescit. Ennius: Interea fugit albu' iubar Hyperioni' cursum'. nam neque a Scauro neque a Capro haec petita sunt, sed ab Agroecio p. 2269. Ennii autem versum Capro auctore usus Priscianus l. V p. 170, 9 in alia quaestione adscripsit.

erat non apparebat, addita nota *ras.* indicavi. minorem diligentiam requirebat Palatinus codex, in quo ea quae ad orthographiam vocabulorum pertinent plerumque omitti poterant. rationem autem duorum librorum inveni esse hanc, ut ex uno vetere exemplo litteris anglosaxonicis vel scoticis, ut videtur, scripto, quo solo Scauri liber memoriae proditus erat, ducti sint. quod exemplum cum in optimo codice Bernensi accurate expressum sit, negligentius et multis vitiis auctum in Palatino, sequitur ut in illo omnis fere scripturae auctoritas nitatur, paucis locis, in quibus verba quaedam vel omissa vel negligentius descripta erant, eius fides suppleatur Palatino codice.*) longe maxima tamen pars vitiorum, quibus Scauri liber in communi archetypo gravissime corruptus erat, ex illo ad utrumque codicem propagata est. ex eodem vetere exemplo derivata sunt excerpta, quae ex initio libri, quod tum quoque, cum illa componebantur, iam mutilatum erat, descripta et quattuor codicibus propagata sunt. ex his ea quae memoria digna esse videbantur adscripsi. manu scriptorum librorum lectionibus addidi discrepantiam principis editionis, quacum Putschiana, sicut dixi, plerumque consentit, eamque discrepantiam ipsam quoque integram exhibui, ut constaret, quem ad modum verba grammatici olim edita fuissent. nam ad constituendam lectionem impresso exemplo fidem non tribui, sed quae rectius in eo quam in Palatino codice leguntur e coniectura potius Sichardi quam ex meliore codice repetenda sunt, aut siquae forte in his quae Sichardus correxit sine alio codice non videbantur in-

*) Ex iis quae Palatini codicis auctoritate recepi quaedam sane ita comparata sunt, ut facile coniectura inveniri potuerint. sunt etiam de quibus dubitem num codicis scriptura recte indicata sit. adscribam tamen pauca eius generis exempla. p. 2250 *quem nunc nos hedum dicimus* P cum excerptis: *nunc* om. B. p. 2251 *ut cum in uerbo nescio s litteram priori syllabae iniungunt* P, *ut cum in uerbo nescio s litterae* (corr. *litteram* b) *priori iungunt* B: *priori syllabae iungunt* defendunt excerpta. p. 2252 *ut f et h* P, *ut haec* B. ib. *K quidam superuacuum esse iudicauerunt* B, *quidam superuacuum esse litteram iudicauerunt* P. p. 2253 *male quidam per c* P, *multae quidem per c* B. ib. *quis enim uel hebetis animis anmissosimilitudinem sentire non possit. q littera aequae retenta est* P, *quis enim hebetis animi sonorum similitudinem sentire non possit. q littera aequae quaerenda est* B. ib. *quod auxilii eius litterae non indigebat* P, *quo auxilio eius litterae indigebat* B. p. 2257 *sed illud secuti uidentur* P: *illud* om. B. p. 2259 *adice quod maximus corruptum sit* P, *adite maximus corruptum* (corr. *corruptum*) *sit* B. p. 2260 *nemo autem numquam tam insulse per u artibus dixerit* P, *nemo y numquam tamen insulse per u artibus dixerit* B. ib. *quoniam pro illa u cederet* P, *que* (corr. *qua*) *pro antea u cederet* B. ib. *in eisdem hac littera necessario utimur* P, *in eisdem hac littera tangimur necessario* B. ib. *liquidiae autem sunt quatuor* P, *liquidiae sunt IIII* B. p. 2261 *cum alioqui dubium non sit quin per m scribenda sit* P, *cum alioqui dubium non sit cum per ms scribenda sit* B. ib. *et quoniam per p et s ea scribantur* P: *per* om. B. ib. *hiemps autem neutram harum syllabarum genitiuo recipiat. item non constat obscurum utrum per ob aut per op debeat scribi* P, *hiemps autem neutrum harum syllabarum recipit. item non constat obscurum ob an per op debeat scribi* B.

veniri potuisse, ne haec quidem post cognitam Bernensis codicis scripturam quidquam novi ad memoriam manu scriptorum librorum addunt. praeterea subieci indicem eorum locorum, in quibus eadem res ab ipso grammatico tractantur. nam ad reliquos grammaticos qui de iisdem rebus scripserunt vel iisdem fontibus atque Scaurus usi sunt eam operam convertere infinitum fuit, quamquam horum comparatio ad corruptam scripturam emendandam plurimum profuit. in ipsa emendatione autem, quamvis sciam plura quam ipse correxi facile corrigi posse, tamen modum adhibendum esse censui, propterea quod librum non solum errore scribendi corruptum sed etiam excerpti neglegentia depravatum esse existimo. quare quaedam quae in iusta et digna vetere grammatico elocutione ferenda non sunt relinquere quam incertis coniecturis temptare malui.

Terentium Scaurum Hadriani temporibus grammaticum vel nobilissimum fuisse testimonio constat Gellii noct. att. XI 15, qui eum de Caeselli erroribus scripsisse refert. eodem pertinet Capitol. vit. Ver. imper. c. 2 *audivit Scaurinum grammaticum latinum, Scauri filium, qui grammaticus Hadriani fuit.* praenomen Quinti bis posuit Iulius Romanus apud Charisium p. 202, 28 et 210, 21, *ubi Q. Terentius Scaurus in commentariis in artem poeticam libro X.* idem Scauri libros artis grammaticae bis appellavit p. 133, 1 et 136, 16. adnotationes eius in Vergilium paucae relictae sunt in scholiis Veronensibus, de quibus Ribbeckius prol. in Verg. p. 171 sq. disputavit. praeterea Plauti fabulas interpretatus esse testimonio creditur Rufini, qui nomen grammatici una cum excerptis ex Sisennae commentariis appellavit comm. in metr. Terent. p. 560, 27, *Sisenna in commentario Poenuli Plautinae fabulae — in Pseudulo sic 'malai διαίρεσις metri causa.'* Scaurus in eadem fabula sic, *'nunc iam: iam divisit in duas syllabas metri causa.'* Sisenna in *Rudente* sic sqq. quamquam de Scauro non satis certum esse indicium commentarii Plautini apparet. nam interpolata veterum editionum lectione usus est Ritschellius de excerptis Rufini disputans parerg. Plaut. p. 374. non magis certum est ad commentarium Horatii referenda esse quae leguntur in scholiis Porphyrii in Hor. sat. II 5, 92 *stes capite obstipo, tristi ac severo: Scaurus inclinato dicit,* vel apud Charisium l. c. *Q. Terentius Scaurus in commentariis in artem poeticam libro X,* de quibus acuta est disputatio Zangemeisteri de Horatii vocabulis singularibus (Berolini a. 1862) p. 40. ex arte grammatica videntur petita esse quae Scauri nomine adscripto Iulius Romanus de adverbio *obiter* Charis. p. 209, 14 et Priscianus de participio *ambitus* l. X p. 547, 10 attulerunt; item definitiones et observationes de variis artis grammaticae partibus apud Diomedem p. 300, 19; 27. 318, 14. 320, 13. 403, 20. 421, 16. 444, 29. 449, 26. 456, 27 et in explanationibus in Donatum p. 486, 9. 535, 5. 552, 31. 560, 19. 562, 1.

Composui omnia quae adscripto Scauri nomine a posterioribus grammaticis ex eius libris recepta sunt. nam quae non nominato auctore ad eius doctrinam probabiliter referri possunt sciens omisi. iam vero hic de orthographia liber non solum clausula subiecta p. 2262 *haec sunt quae urgenti tempore* sqq. ab iis quae deinde sequuntur separatus, 'sed etiam certo scriptoris consilio ita dispositus est, ut reliqua ad eum non pertinere appareat. nam quattuor posuit genera quibus scribendi ratio corrumperebatur. quae postquam in principio libri una cum regulis emendandi breviter descripsit et paucis exemplis comprobavit, mox praemissa disputatione de cognatione litterarum, quoniam in hac omnis de orthographia quaestio versatur, per singulas libri partes copiosius persecutus est. et primum quidem additis contra rationem litteris, deinde detractis iis quas addi ratio iubebat multa corrumpi demonstravit et adiectis singulorum vocabulorum quaestionibus illustravit. tum de mutatione litterarum similiter disputavit. denique de conexione, quo genere ea quae in dividendis syllabis peccarentur contineri voluit, pauca subiecta sunt. per omnia autem genera cum saepe consuetudinem scribendi vel pronuntiandi pugnare cum ratione videret, id egit ut aut a prava consuetudine rationem defenderet aut ipsam consuetudinem certis legibus ex cognatione litterarum ductis regi demonstraret; raro propter soni iucunditatem aliquid consuetudini concessit. saepius, maxime in prima parte libri, consuetudo antiquorum commemorata est.

Ex antiquioribus grammaticis quibus Scaurus usus est Varronem ter appellavit, p. 2255 de longis syllabis per i vel ei scribendis, p. 2256 de adspiratione in Gracchi nomine omittenda, p. 2261 de nominibus per ps vel bs scribendis. quae Wilmannsius de Varr. libr. gramm. p. 86 libris de sermone latino tribuit ita, ut primum et tertium locum in primo libro, secundum in tertio collocaret, propterea quod his potissimum libris convenire viderentur. praeterea inventum Spurii Carvili p. 2253 et Accii doctrinam de geminandis vocalibus p. 2255 commemoravit, quae ipsa quoque a Varrone recepisse videtur, sicut versus Lucilii p. 2255 adscriptos ab illo petiverat. denique Santram una cum dissentiente ab eo Varronis opinione nominavit p. 2256. reliquos, quorum sententias attulit vel impugnavit, nominatim non appellavit, sed generaliter quosdam multos alios dixit. sed ex his quoque quibus nomen adscriptum non est permulta ad Varronis doctrinam haud dubie referenda sunt. quod quo certius appareret, curavi ut ea quae ab aliis Varroni tribuerentur vel in libris de lingua latina similiter praecepta essent in adnotatione indicarentur. facile autem numerus eorum quae ex illius doctrina repetenda sunt augeri poterit, si quis ea comparaverit, in quibus alii qui iisdem fontibus atque Scaurus usi de orthographia scripserunt cum illo consentiunt. nam in his quoque

sunt quae, quamvis non nominato auctore tradantur, tamen satis probabiliter ad Varronem referri possint. verum his omissis satis fuit certis indicibus probavisse Varronianae doctrinae vestigia per totum librum dispersa esse, ex quibus de reliquis probabilis coniectura fieri posset.

Restat ut dicatur de iis quae post librum de orthographia scripta sunt de adverbio temporis 'cum', de usu atque scriptura adverbiorum sive praepositionum localium, de scriptura per i vel ei litteras et de apicibus litterarum, quibus addidi excerpta de praepositionibus locorum ex eodem fonte ducta, sed in compendium redacta et novo additamento aucta, quae in codice Parisino 7520 saec. XI cum excerptis ex catholicis Probi coniuncta leguntur f. 1, *Ars Probi de ultimis syllabis cuius sint declinationis uel ubi terminent genitium. Praepositiones locorum — audebam. Nunc de catholicis nominum uerborumque doceamus* sqq. (Prob. cathol. p. 3, 2). illa igitur, quae cum Scauri libro conexas in codicibus leguntur, neque cum hoc, sicut dixi, cohaerent et inter se minus certa dispositione coniuncta sunt. maximam autem eorum partem Varroni tribuendam esse animadvertit Lachmannus in Lucret. p. 186. quem secutus Wilmannsius de Varr. libr. gramm. p. 113 reiectis paucis, quae interpolatori tribuenda esse putavit, reliqua ex Varronis libro de grammatica petita iisque interpositis epilogum Scauri in duas partes discerptum esse censuit. nam ad epilogum libri de orthographia ea quoque quae huic parti subscripta sunt p. 2264 *brevitatem huius libelli* sqq. revocanda esse existimavit. postea Usenerus mus. Rhen. v. XXIV (a. 1869) p. 94 sqq. de tota hac parte, quam ex Bernensi codice emendatam exhibuit, ita disputavit, ut non solum haec omnia, quae in illo codice post Scauri librum scripta sunt, ex quinto libro de sermone latino transcripta et duabus partibus epilogi interposita esse demonstraret, verum etiam excerpta codicis Parisini, quae modo dixi, et similia quaedam de praepositionibus locorum praecepta, quae apud alios grammaticos leguntur, ab his ex eodem vetere fonte, cuius usus illis paratus fuisset, repetita esse existimaret. et Varronis quidem praecepta esse quae in hac parte referuntur certum est. nam et nomen eius disputationi de adverbis localibus praescriptum est p. 2262, et ea quae de diversa scriptura numeri singularis et pluralis per i vel ei praecepta sunt eidem tribuuntur p. 2255. sed non minus certum esse puto quaedam quae Varronis non sunt immixta neque omnia sic ut nunc leguntur ab eo scripta esse. epilogum autem Scauri alienis excerptis interpositis in duas partes divisum esse parum probabile est. nam ut clausula libri de orthographia per se perfecta et absoluta est, ita ne in his quidem quae extremae parti subscripta sunt quidquam desideratur. memorabilis vero est huius partis, de qua dicimus, similitudo cum libro de orthographia. nam non solum eadem res quae in illo tractatae iam erant iterum tractantur in his quae

ei subiecta sunt et additis aliis ita augentur, ut quodam modo suppleri illius disputatio videatur, sed etiam disputandi et scribendi ratio similis est in his atque in illo. ex quo genere est generalis eorum contra quos dicitur significatio, *quidam, qui dicunt* et similia, in fragmento Parisino *antiqui et consuetudo, quotiens saepius adhibitum, princeps littera* p. 2262 et *principes litterae* p. 2263 coll. p. 2258 *principibus litteris, πλεονασμός est* p. 2264 coll. p. 2254 *testantur μεταπλασμοί*. propter hanc similitudinem igitur non improbable videbitur ut haec quoque, sicut librum de orthographia, cui adhaeserunt, a Scauro, quem plurima a Varrone recepisse vidimus, scripta et deinde utraque excerpta ab inferioris aetatis grammatico composita esse dicamus. huc accedit quod ii grammatici, quos Scauri libris de arte grammatica usos esse scimus, Iulius Romanus apud Charisium p. 203, 12 et Diomedes p. 414, 31, de adverbis localibus vel praepositionibus eadem quae hoc loco uberius exposita sunt in brevioris formam redacta exhibent, ut illi non ipsum Varronis librum, sed ea quae Scaurus ex eo receperat habuisse putandi sint. unum huic sententiae video opponi posse, quod Varronis praeceptum de i et ei litteris p. 2264, quod supra p. 2255 grammaticus improbaverat, hoc loco sic tamquam ipsius scriptoris praeceptum refertur. quod tamen negligentiae excerptoris videtur tribui posse, nisi potius iis quae deinde corrupte in codicibus scripta sunt hoc quoque loco refutatio eius sententiae continebatur.

Itaque si haec quae dixi vere disputata sunt, duo habemus Scauri fragmenta vel excerpta, alterum maius ex singulari libro de orthographia, ut videtur, receptum, alterum brevius ex alio eiusdem grammatici libro petitum. quae postea cum suis clausulis, sive hae ipsius Scauri erant sive ab alio grammatico additae, ad orthographicam institutionem coniuncta sunt.

Fragmentum de ordinatione partium orationis, quod praescripto Terentii nomine in Valentiano codice legitur, in uno Palatino codice Terentio Scauro tributum et eius libro subiectum est, ceterum a vetere grammatico haud dubie alienum est.

Excerpta Parisina, quae Scauri excerptis addidi, antea in analectis grammaticis Vindobonensibus p. 452 edita erant. codicem in meum usum denuo accuratissime excussit Maximilianus Bonnet, quo auctore lectiones libri manu scripti rectius, quam olim a Vindobonensibus editoribus factum erat, exhibui.

Cambridge University Press

978-1-108-00642-2 - Grammatici Latini, Volume 7: Scriptores de Orthographia

Edited by Heinrich Keil

Excerpt

[More information](#)

Q. TERENTII SCAURI

DE ORTHOGRAPHIA

LIBER

* * *

p. 2249—51 P.

Scribendi autem ratio quattuor modis vitiatur, per adiectionem, detractionem, inmutationem, adnexionem. per adiectionem, ut cum querelam per duo l scribunt, cum querulus sit, non querullus. per detractionem, ut cum | haedus sine aspiratione scribitur, cum alioqui cum ea debeat, quoniam apud antiquos faedus sit dictus, et ubi illi f litteram posuerunt, nos h substituimus, ut quod illi fordeum dicebant, nos hordeum, fariolum quem nos hariolum, similiter faedum quem nunc nos haedum dicimus. per inmutationem, ut cum at coniunctionem | per d scribunt et eandem, quotiens praepositio sit, per t, cum alioqui e contrario debeat fieri. per

4 haedus p. 13, 8. 23, 18

B codex Bernensis 330

b eiusdem codicis corrector

P codex Palatinus 1741

ω editio Basileensis a. 1527

INCIPIIT LIBER TERENTII SCAURI DE ORTOGRAPHIA *B* Incipit liber Terentii Scauri de ortograuia (*corr.* orthographia) *P* Q. TERENTII SCAURI DE ORTHOGRAPHIA AD THESEVM ω . INCIPIUNT PAUCA EX LIBRO TERENTIANI SCAURI EXCERPTA DE ORTOGRAFIA Ortografia igitur est ratio in syllabis recte scribendi. scribendi autem ratio quattuor modis uitiat *codex Sangallensis 249*, DE ORTHOGRAPHIA TERENCE SCAURO (ITEM ORTHOGRAPHIA TERENCE Scauro *cod. Sangerm.*) Orthographia igitur est ratio recte syllabis scribendi. scribendi autem ratio quattuor modis uitiat *codex Emmeramus 252 et Sangermanensis 1180* 1 uinciatur *corr.* uitiat *B* 2 querellam (*corr.* -elam) per duo ll scribunt cum querullus (*corr.* -ulus) sit *B* querellam per duo l scribunt quoniam (quum ω) querulus sit *P* ω 4 ut *post* detractionem *om.* *BP* ω hedus *BP* oedus ω cum eadem *excerpta Emmer. Sangerm. Voss.* 5 faedus *excerpta Sangerm. et Voss.*, foedus *B* ω et *excerpta Emmer.*, fedus *P* 6 nos autem h *P* ω substituemus *excerpta Emmer. et Sangerm.* 7 quem illi fariolum nos hariolum dicamus *excerpta Vossiana. rectius erat ut quod illi fordeum dicebant nos hordeum, quem illi fariolum nos hariolum, similiter quem illi faedum nos haedum dicimus: cf. p. 13, 10 hariolum] ariolum *B* fedum *excerpta Sangerm.*, fedum *P* foedum *B* ω nunc *om.* *B*, *add.* *P* ω et *excerpta Sangerm. Emmer.* hedum *BP* et *excerpta Sangerm.*, hoedum ω*